

Brüssel, 19. detsember 2019
(OR. en)

15007/19

Institutsioonidevaheline
dokument:
2019/0213(NLE)

SCH-EVAL 217
FRONT 351
COMIX 579

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 19. detsember 2019

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 14654/19

Teema: Nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse soovitus, mis käsitleb 2018. aastal **Eestis välispiiri haldamise** valdkonnas Schengeni *acquis'* kohaldamise hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamist

Delegatsioonidele edastatakse lisas 19. detsembril 2019 toimunud nõukogu istungil vastu võetud nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse soovitus, mis käsitleb 2018. aastal Eestis välispiiri haldamise valdkonnas Schengeni *acquis'* kohaldamise hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamist.

Vastavalt nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 1053/2013 artikli 15 lõikele 3 edastatakse soovitus Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele.

Nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse

SOOVITUS,

**mis käsitleb 2018. aastal Eestis välispiiri haldamise valdkonnas Schengeni *acquis*'
kohaldamise hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamist**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrust (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelvalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee,¹ eriti selle artiklit 15,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Käesoleva otsuse eesmärk on soovitada Eestile parandusmeetmeid 2018. aastal välispiiri haldamise valdkonnas läbi viidud Schengeni hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks. Pärast hindamist võeti komisjoni rakendusotsusega C(2019) 2000 vastu aruanne, milles esitatakse järeldused ja hinnangud ning loetletakse hindamise käigus kindlaks tehtud parimad tavad ja puudused.

¹ ELT L 295, 6.11.2013, lk 27.

- (2) Eesti ametiasutuste proaktiivset ja järjepidevat strateegilist lähenemisviisi piirihaldusele, mis näitab, et ELi välispiiri olulise osa turvalisuse tagamise kohustust võetakse tõsiselt, peeti heaks tavaks, mis edendab ühtlase ja kõrge tasemega kontrolli rakendamist ELi välispiiril. Lisaks sellele peeti heaks tavaks hästi välja töötatud IT-süsteemi, mis seisneb ühtses liideses isikute, dokumentide ja sõidukite kontrollimiseks eri andmebaasides ning teeb võimalikuks kiire, kvaliteetse ja usaldusväärse piirikontrollimenetluse, ning Eesti Politsei- ja Piirivalveameti tõlketalituse osutatavaid suulise ja kirjaliku tõlke teenuseid, mis võimaldavad lahendada asjakohaselt ja kiiresti kõik olukorrad, mis võivad piiril tekkida seoses kolmandate riikide kodanikega, kes ei oska eesti keelt.
- (3) Võttes arvesse Schengeni *acquis'* nõuete täitmise olulisust, tuleks esmatahtsaks pidada järgmiste valdkondadega seotud soovitude rakendamist: integreeritud piirihalduse põhimõte (soovitus 3); personal, ametialane pädevus ja koolitused (soovitused 4 ja 33); riskianalüüs (soovitused 6 ja 20); riiklik koordineerimiskeskus (soovitus 23); merepiiri valve (soovitused 17 ja 18); kontrollimenetlused (soovitused 26, 30, 40, 41, 43 ja 44).
- (4) Käesolev otsus tuleks edastada Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele. Määruse (EL) nr 1053/2013 artikli 16 lõike 1 kohaselt peab Eesti koostama kolme kuu jooksul alates otsuse vastuvõtmisest tegevuskava, milles on loetletud kõik soovitused hindamisaruandes tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks, ning esitama selle komisjonile ja nõukogule,

SOOVITAB:

Integreeritud piirihalduse põhimõte

1. viima lõpule riikliku integreeritud piirihalduse strateegia koostamise, kaasates kõik asjaomased sidusrühmad, ning viima selle täielikult kooskõlla Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrusega (EL) 2016/1624 ja liidu nõuetega; koostama tegevuskava, mis toetab strateegia rakendamist; võtma strateegia asjakohasel tasandil ametlikult vastu;
2. ajakohastama piirikontrolli eest vastutavate riiklike teenistuste loetelu (Schengeni käsiraamatu 1. lisa), teavitades komisjoni, et ka Eesti Tolliamet on määruse (EL) 2016/399 artikli 39 lõike 1 punkti d ja artikli 16 lõike 2 kohane piirikontrolli eest vastutav teenistus;
3. tagama, et juhtimis- ja kontrollisüsteem ning käsuliin piirikontrolliküsimustes on selge alates riiklikust tasandist kuni piirkondliku ja kohaliku tasandini; tagama, et kesktasandil on piirikontrolli ülesanded selged ja neid koordineerib nende eest vastutav struktuur, et tagada piirikontrolli järjepidevus ja tõhusus;

Personal ja ametialane pädevus

4. tagama piirivalveametnikele piisava esmaõppe piirikontrolli seisukohast olulistest küsimustes ja intensiivistama piirikontrolliga otseselt seotud teemade alast koolitustegevust; kasutama Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti koostalitlusvõime hindamise programmi, et hinnata, kas Euroopa ühine tuumõppekava on nõuetekohaselt integreeritud riiklikku koolitussüsteemi;

Kvaliteedikontrolli mehhanism

5. looma riiklikul tasandil täieliku kvaliteedikontrolli mehhanismi, mis hõlmab integreeritud piirihalduse kõiki osi ja ülesandeid; täiustama riiklikku võimekust esitada kogu teave, mis on vajalik Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti juhitava haavatavuse hindamise menetluse jaoks;

Riskianalüüs

Strateegiline tasand

6. CIRAM 2.0 metoodika alusel suurendama väljaõppe saanud sertifitseeritud riskianalüüsiekspertide arvu riiklikul tasandil; tagama väljaõppe saanud riskianalüüsiekspertide reservi tõhusa kasutamise;
7. tagama, et analüüsitakse reisijaid käsitlevat eelteavet ja analüüsi tulemused integreeritakse riskianalüüsitoodetesse;

Piirkondlik tasand – Lõuna ja Ida prefektuur

8. tagama Ida prefektuuris riskianalüüsi eest vastutavatele teabemetnikele täieliku koolituspaketi riskianalüüsi ja CIRAM 2.0 metoodika alal ning parandama nende inglise keele oskust;
9. tagama, et Lõuna prefektuuris riskianalüüsi eest vastutavate teabemetnike töökoormus annab neile piisavalt aega oma ülesannete täitmiseks, ja korraldama Kagu-Eesti piiripunktide teabemetnikele põhjaliku koolituse CIRAM 2.0 metoodika alal;

Maismaapiiri valve

10. tagama Narva piirivalvekordoni tehnilise valve süsteemi täieliku toimimise, võttes kasutusele nõuetekohase hooldussüsteemi ja kehtestades selged nõuded erinevate tehniliste süsteemide parandamise (reageerimise) kiirusele; parandama või asendama katkised kaamerad, et tagada piisav valvevõimekus;

Merepiiri valve

Põhja prefektuur ja Tallinna piirivalvekordon

11. tagama vajalikud protsessid, tooted ja/või tehnoloogia, et aidata ajakohastada olukorrateadlikkust piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
12. suurendama piirivalves kasutatavate aluste meeskondade töötajate arvu, et tagada ohutud, pidevad ja tõhusad piiripatrullid;
13. parandama Politsei- ja Piirivalveameti ning Eesti mereväe kahepoolset koostööd, et tagada korrapärane teabevahetus ja järjepidev olukorrateadlikkus;
14. täiustama Politsei- ja Piirivalveameti Pääste- ja Koordinatsioonikeskuse töötajate ja merevarustust käitavate töötajate koolitust, viies programmi paremini vastavusse tegelike vajadustega;
15. tagama, et merevarustust käitavatel töötajatel on piisav väljaõpe ebaseaduslike rändajatega tegelemise menetluse alal;
16. tagama, et kõik piirivalveametnikud on teadlikud kriisiolukordades rakendatavatest hädaolukorra lahendamise plaanidest;
17. ajakohastama ja täiustama tehnilise valve süsteemi ning tagama, et kõikide üksuste ja asjaomaste ametiasutustega jagatakse ühist mere olukorrapilti;
18. kasutama korrapäraselt eri mereandmebaase ja -rakendusi Politsei- ja Piirivalveameti Pääste- ja Koordinatsioonikeskuses;
19. looma korrapärase patrullide ajal piirivalveüksuste ja patrullide selge käsuliini ning viima praeguse juhtimissüsteemi täielikult kooskõlla liidu nõuetega;

20. tegema CIRAM 2.0 alusel merepiirkonna ühiseid riskianalüüsi ja tagama, et mere riskianalüüsiga seotud ülesandeid täidavad vastava väljaõppe saanud töötajad, nagu nõutakse määruse (EL) 2016/1624 artiklis 11 ja määruse (EL) 2016/399 põhjenduses 8;

Riiklik koordineerimiskeskus / Eurosur

21. hindama uuesti riikliku koordineerimiskeskuse personalivajadusi, et tagada selle tõhus toimimine ja talitluspidevus ning uute ülesannete, näiteks operatiiv- ja analüüsis tasandi loomise elluviimine;
22. tagama, et Politsei- ja Piirivalveameti Pääste- ja Koordinatsioonikeskus edastaks riiklikule koordineerimiskeskusele pidevalt riikliku mereolukorrapildi, mis võimaldab luua tervikliku riikliku olukorrapildi;
23. jagama asjakohast teavet Eurosuris ja riiklikku olukorrapilti asjaomaste partnerasutustega ning kaaluma, kas rakendada riiklikus koordineerimiskeskuses asutustevahelist koostööd, vaadates muu hulgas läbi koostöö ametliku õigusraamistiku, et see hõlmaks Eurosuri ülesandeid;
24. uurima politsei konkreetse varustuse asukoha määramise süsteemi ja Eurosuri rakenduse koostalitlusvõime tagamise võimalusi, et oleks võimalik luua terviklik operatiivtasand;
25. looma täieliku riikliku olukorrapildi, laadides kõik asjakohased riskianalüüsitooted üles analüüsis tasandile;

Kontrollid piiril – horisontaalsed küsimused

26. tagama Luhamaa ja Koidula piiripunktide jaoks vähemalt kaks piirivalveametnikku, kes on saanud kõrgetasemelise dokumendiekspertiisväljaõppe; tagama, et Narva piiripunkti igas päevas vahetuses on pidevalt tööl vähemalt kaks teise astme piirikontrolli tegevate piirivalveametnikku; hindama uuesti vajadust esimese astme piirikontrolli tegevate töötajate järele ja võtma meetmeid, et tagada Narva piiripunktis tehtavate piirikontrollide ühtlane tase, kaaludes muu hulgas tehnilisi lahendusi, näiteks võimalikku automaatsete piirikontrollisüsteemide rakendamist;
27. parandama piirivalveametnike ja eelkõige esimese astme piirikontrolli tegevate piirivalveametnike inglise keele oskust, pakkudes neile muu hulgas erikoolitust;
28. tagama, et viisade kehtetuks tunnistamise ja tühistamise templid on saadaval eesti- ja ingliskeelse tekstiga;
29. korraldama ümber liiklushaldussüsteemi GoSwift, tühistades kohustuse broneerida koht piiriületuse ootejärjekorras ja koha broneerimise eest nõutavad tasud ning enne Eestist lahkumist ooteala kasutamise eest nõutavad tasud, et viia praegune menetlus kooskõlla määruse (EL) 2016/399 artikliga 8;
30. tagama Venemaa Föderatsiooni ja Euroopa Liidu vahelise viisalihtsustuslepingu nõuetekohase rakendamise, vähendades piiril Venemaa kodanikele väljastatud viisade eest küsitavat tasu 35 eurole;

Külastatud objektid – maismaapiir

Luhamaa piiripunkt

31. ehitama ümber kontrollikabiini ja suurendama turvalisust, et kõrvalistel isikutel ei oleks võimalik arvutiekraani jälgida;

Narva raudtee piiripunkt

32. täiustama mobiilseadmete ühenduvust andmebaasidega, rakendades muu hulgas täielikult käigus oleva hankeprojekti, et tagada parem ühendusvõimekus;

Külastatud objektid – merepiir

Tallinna Sadam

33. tagama, et piirivalveametnikel on paremad dokumentide tuvastamise oskused, korraldades korrapäraseid koolitusi;
34. tagama, et terminalis B saavad piirivalveametnikud jälgida kogu kabiinide esist ala, paigaldades selleks vajalikud seadmed;
35. täiustama terminali B kabiinide turvalisust, paigaldades kabiinide vahele füüsilised tõkked, et reisijad ei saaks kontrolle vältida ega pärast piirikontrolli läbimist tagasi kõndida;
36. tagama Tallinna piiripunktis nõuetekohase taristu teise astme piirikontrolli käigus tehtavate küsitluste jaoks;
37. tagama kabiinide aknaid katva fooliumi kohandamise, et vältida kabiini sisemuse lubamatut jälgimist, jättes samas katmata kabiini esiosa, mille katmise korral reisijad ei näeks nende poole pöörduvat isikut;

38. täiustama Tallinna Sadamas riiki sisenemise tingimuste täitmise kontrollimist, eelkõige kontrollides riigis viibimise eesmärki ja elatusvahendite olemasolu, ning tagama, et kõik piirivalveametnikud on kursis Eestis ja piirkonna teistes Schengeni ala riikides viibimiseks vajaliku igapäevase rahasummaga;
39. tagama, et järgitakse nõuetekohast templete jaotamise menetlust;

Merematkelaevad

40. tagama, et merematkelaevade kohta käivat sisenemiselset teavet võrreldakse suurema hulga konkreetset merematkelaevadega seotud riskiprofiilidega;
41. tagama, et lisaks riskianalüüsile tehakse merematkelaevade külastuste ajal pistelisi kontrole, näiteks pistelisi reisijate isiklike kontrole või terminalis viibivate reisijate järelevalvet/profiilianalüüse, et viia menetlus kooskõlla määruse (EL) 2016/399 VI lisa punktidega 3.2.2 ja 3.2.3;

Kaubalaevad

42. tagama, et kasutatakse rohkem riskiprofiile, ja koostama paremad riskianalüüsid, mille abil saaks asjakohaselt tuvastada ebaseadusliku sisserände, võltsitud dokumentide ja piiriülese kuritegevuse riski;
43. tagama nõuetekohase ühenduse laevade pardal tehtavate mobiilsete piirikontrollide jaoks;
44. tagama, et piirikontrolli jaoks kasutatavad mobiilseadmed on varustatud vahenditega, mis võimaldavad kontrollida kiipidele salvestatud andmete autentsust;

Tallinna lennujaam

45. tagama, et piirikontrollivõimekus Tallina piiripunktis on piisav tippkoormusega aegadel, eriti suvel;
46. täiustama kabiinide esiklaasi kohandamise teel reisijate ja piirivalveametnike omavahelist suhtlust, et nad kuuleksid üksteist ja saaksid üksteisest aru.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja
